

מבחן בעברית מחווין

כיתה
ט

מבחני
תנופה
למדוד. לדעת. לשנות.

591115

הנחיות כלליות לבדיקת המבחן

לפניכם מחוון למבחן "תנופה" בעברית.

ההנחיות במחווון מיועדות הן לבודקי המבחן החיצוני המשתמשים במערכת ההקלדה, והן לבודקי המבחן הפנימי המשתמשים בכלי לחישוב ציונים.

- הנחיות ייחודיות לבודקי המבחן החיצוני כתובות לצד הסמל .
- **בצד ימין** של כל עמוד כתוב מספר השאלה בנוסח א של המבחן, ו**בצד שמאל** של כל עמוד כתוב מספר השאלה הזוהה בנוסח ב של המבחן (ראו דוגמה בשאלה 1 במחווון).
- בשאלות סגורות שבהן סדר המסיחים שונה בכל אחד מן הנוסחים, **בצד ימין** כתובה התשובה לנוסח א, ו**בצד שמאל** כתובה התשובה לנוסח ב (ראו דוגמה בתשובה על שאלה 2 במחווון).

במבחן יש שני סוגים של שאלות:

1. שאלות שעליהן התלמיד עונה **בכתיבת תשובה**.

2. שאלות שעליהן התלמיד עונה **בסימון תשובה**.

לפניכם **הנחיות בדיקה ודגשים** לכל אחד מסוגי השאלות.

1. שאלות הדורשות כתיבת תשובה

- במחווון מובאות דוגמאות מקוריות של תשובות תלמידים, והן מובאות בלשונם וכתובות בגופן **כתב יד**.
- חלק מהדוגמאות או מההנחיות להערכה כתוב בין סוגריים. אין הכרח שהכתוב בין סוגריים יהיה בתשובת התלמיד.
- אין להפחית נקודות בשל שגיאות כתיב או בשל ניסוח שגוי, אלא אם כן מצוין אחרת.
- תשובות שיש בהן מידע עודף:

 - אם המידע העודף **שגוי** כל התשובה נחשבת שגויה ויש להקליד את הציון 0.
 - אם המידע העודף **אינו שגוי** אין להפחית נקודות מהתשובה.
 - אם המידע העודף **הועתק באופן בלתי מושכל מהטקסט** (למשל, העתקה גורפת של פסקה, העתקה של חלקי משפט מהטקסט לפני התשובה או אחריה), כל התשובה נחשבת שגויה.

- אם אין תשובה כלל, או שהתשובה אינה מעידה על ניסיון לענות על השאלה, כגון "לא יודע", שרבוט או העתקת הוראות בלבד, ישאירו בודקי המבחן הפנימי את התא הנוגע לציון השאלה ריק. **בודקי המבחן החיצוני יסמנו "לא ענה"**.

2. שאלות הדורשות סימון תשובה

ההנחיות האלה מיועדות לבודקי המבחן הפנימי בלבד. **בודקי המבחן החיצוני אינם בודקים את השאלות האלה.**

- יש להעריך את תשובת התלמיד לפי המחווון ולהקליד את הציון המתאים.
- בשאלות רב־ברירה שבהן התלמיד נדרש לסמן תשובה אחת בלבד, אם סימן התלמיד **יותר מתשובה אחת** יש להקליד את הציון 0.
- אם התלמיד לא סימן **שום תשובה** אין להקליד ציון לשאלה, כלומר יש להשאיר את התא הנוגע לציון השאלה ריק.

טקסט 1: למה כדאי לשאול "למה"?

נוסח א

שאלה 1

מטרת השאלה: לאתר הגדרה של מונח בטקסט
הבנת הנקרא: איתור מידע

3 נק'

התשובה כוללת ציטוט של המשפט: "סקרנות היא) תכונה (של בני אדם) המאפשרת לגשר על פערים בידע, (והיא מקדמת מחקר, למידה והתפתחות)", לדוגמה:

● **תכונה של בני אדם המאפשרת לאשר על פצריים בידע, והיא מקדמת מחקר, למידה והתפתחות.**

● **תכונה המאפשרת לאשר על פצריים בידע.**

הערה: תתקבל גם התשובה "סקרנות היא) תכונה (של בני אדם) המקדמת מחקר, למידה והתפתחות", לדוגמה:

● **תכונה של בני האדם המקדמת מחקר, למידה והתפתחות.**

1 נק'

התשובה עוסקת בכך שסקרנות היא תכונה של בני אדם, אך היא אינה מתייחסת למה הסקרנות מאפשרת או מה היא מקדמת, לדוגמה:

● **סקרנות היא תכונה של בני אדם**

● **סקרנות זוהי תכונה של בני אדם כאשר מצניין אותם משהו**

או

התשובה עוסקת במה הסקרנות מאפשרת או מקדמת, אך היא אינה מגדירה את הסקרנות כתכונה של בני אדם, לדוגמה:

● **הסקרנות מאפשרת לאשר על פצריים בידע**

● **הסקרנות מקדמת מחקר, למידה והתפתחות**

0 נק' כל תשובה אחרת, לדוגמה:

● **נטייה להשתמש במילה קטנה אחת אין ספור פצריים – "למה"**

● **בזכות הסקרנות אנחנו פוצריים את הצולף המקום נרצש, מתצניין וחוקר**

● **סקרנות היא הרצון ללמוד דברים חדשים.** (התשובה לא תתקבל מכיוון שזו אינה ההגדרה של סקרנות לפי הטקסט.)

● **התצניינות לדעת משהו** (התשובה לא תתקבל מכיוון שזו אינה ההגדרה של סקרנות לפי

הטקסט.)

שאלה 2 סעיף א

שאלה 2 סעיף א

מטרת השאלה: לזהות רעיון משותף בשני קטעים בטקסט
הבנת הנקרא: הבנה (פרשנות והיסק)
מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

3 נק' תשובה (3): ילדים אינם חוששים לגרום נזק כדי לספק את סקרנותם. תשובה (2)

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 2 סעיף ב

שאלה 2 סעיף ב

מטרת השאלה: לזהות מה מוסיף קטע בטקסט לרעיון שהובע בקטע קודם שלו
הבנת הנקרא: הבנה (פרשנות והיסק)
מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

3 נק' תשובה (4): הסבר בנוגע להבדל בין התנהגות מבוגרים להתנהגות ילדים. תשובה (1)

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 3

שאלה 3

מטרת השאלה: לנסח טענה ולהצדיקה באמצעות מידע מהטקסט
הבנת הנקרא: הערכה ביקורתית ורפלקציה
מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

3 נק' התשובה היא **שירה**, וההסבר עוסק בכך שלשירה יש ידע קודם, אך לא שלם (בנוגע ל"מונה ליזה"), ולכן היא רצתה לגשר על פערים בידע שלה **או** ששירה מרגישה שיש פער בידע שלה (בנוגע ל"מונה ליזה"), לדוגמה:

- **לדצתי שירה הייתה הסקרנית ביותר. שירה ידעה חלק מהמידע על הציור האנוף כיוון שלמדה עליו, והייתה סקרנית לגלות דברים שלא ידעה על המקרה הזה. כמו שמתואר בטקסט, הסקרנות של שירה מתבטאת בכך שרצתה לגשר על פערים בידע שלה.**
- **לפי הטקסט אנשים שלא יודעים שום דבר על משהו לא מסתקרנים בכלל, ואנשים שיוודעים הכוץ על הדבר לא מסתקרנים בכלל, ובקטע ניתן לראות שגיו יודע הכוץ על האנימה ואף לא יודע בכלל ואת שניהם זה לא מסקרן בכלל, לצומת שירה שלא יודעת הרבה אבל יש לה קצת מידע וזה הכי מסקרן אותה.**
- **לפי הטקסט ניתן להבין ששירה מסתקרנת ומתעניינת באנשה של המונה ליזה כיוון שהיא מנסה לגשר על פערי מידע בנושאים שחדשים לה.**
- **התשובה היא שירה, כי זה משהו שהיא כן ידעה שהוא קיים אבל לא ידעה את כל הפרטים עליו ומתי שהוא סיפר על זה זה צניין אותה כי היא רצתה לדעת יותר ממה שהיא ידעה. (משתמע מהתשובה ששירה רצתה לגשר על פערים בידע שלה בנוגע ל"מונה ליזה").**
- **שירה, כי בטקסט כתוב שנאלה סקרנות אמ נראים שיש פער בין מה שאנחנו יכולים לדעת ובין מה שאנחנו יודעים בפועל. (התשובה תתקבל על אף שההסבר אינו מתייחס ישירות לשירה.)**

הערה: תתקבל תשובה הכוללת העתקה מושכלת משורות 21-24, לדוגמה:

- **פסיכולוגים טוענים שיש איזון צדין בין סקרנות לידע. אם איננו יודעים דבר על נושא מסוים - איננו סקרנים לגביו, ואם אנחנו יודעים הרבה על נושא מסוים - איננו סקרנים לגביו. אנחנו נאלה סקרנות אם נראים שיש פער בין מה שאנחנו יכולים לדעת ובין מה שאנחנו יודעים בפועל.**
- **אנחנו נאלה סקרנות אם נראים שיש פער בין מה שאנחנו יכולים לדעת ובין מה שאנחנו יודעים בפועל.**

1 נק' התשובה היא **שירה**, וההסבר עוסק בכך שזיו ואלעד אינם סקרנים, אך אינו מבהיר מדוע שירה סקרנית; ההסבר בנוגע לזיו ולאלעד מבוסס על הטקסט, לדוגמה:

- *מפשת הילדים שירה הכי סקרנית כי לפי הטקסט כתוב שאם איננו יודעים דבר על נושא מסוים איננו סקרנים לפי דואמה ולו דואמה לדבריו של אלעד ופנוס' כתוב הטקסט שאם אנחנו יודעים הרבה על נושא מסוים - איננו סקרנים לפי דבריו של זיו ולכן שירה היא הסקרנית ביותר.*

0 נק' כל תשובה אחרת, לרבות תשובה הכוללת את התשובה "שירה" ללא הסבר, או תשובה המתייחסת רק למידת העניין ששירה מביעה בסיפור על ה"מונה ליזה", לדוגמה:

- *שירה היא הסקרנית ביותר כי היא אומרת שהסיפור מרתק*
- *שירה, כי היא רצתה לפגוש דברים חדשים שהיא לא ידעה קודם*
- *שירה היא הסקרנית ביותר כי זיו אומר שההסברים לא חידשו לו כלום ואלעד לא התעניין בתצורה ופדגוגי המדריך (התשובה אינה מבוססת על הכתוב בטקסט "למה כדאי לשאול למה?" בשורות 21-24, אלא רק על מידת הסקרנות ששירה, זיו ואלעד מציגים בשאלה עצמה).*
- *זיו הכי סקרן מפני שזיו גילה רצון וסקרנות לפגוש על המונה ליזה, והוא כל כך התעמק בה וחקר ולמד שכבר לא היה מה לחדש לו, וזה סימן שהוא היה סקרן עוד לפני הביקור.*

4 שאלה

4 שאלה

מטרת השאלה: לאתר פרטי מידע הכתובים בטקסט במפורש
הבנת הנקרא: איתור מידע

תשובות (3), (6)	3 נק' בתשובה מסומנים שני הדברים האלה בלבד: (2) דברים מפתיעים (5) דברים יוצאי דופן
0 נק' כל תשובה אחרת, לרבות תשובה שבה מסומן דבר אחד נכון בלבד או תשובה שבה מסומנים יותר משני דברים.	

6 שאלה

5 שאלה

מטרת השאלה: לזהות משפט שיש בו קשר לוגי של סיבה ותוצאה
לשון

תשובה (4)	2 נק' תשובה (2): ילדים צעירים שואלים שאלות רבות כי הם סקרנים.
	0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 5

שאלה 6

מטרת השאלה: לזהות כמה פעלים נתונים זהים זה לזה לשון

תשובה (2)	2 נק' תשובה (3): בשורש ובזמן
	0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 7

מטרת השאלה: לזהות אם משפט הוא פעיל או סביל ולהמיר משפטים פעילים לסבילים ולהפך לשון

התשובות הנכונות:

המרה	סיווג	
סקרנות גורמת (לא פעם) לאושר ו(ל)הנאה.	2. סביל	משפט 1
שאלות נשאלות על-ידי ילדים פעמים רבות ביום.	1. פעיל	משפט 2
התנהגות סקרנית מקדמת את ההתפתחות שלנו (כבני אדם).	2. סביל	משפט 3

הערה: ההמרה תיחשב נכונה גם אם סדר המילים שבה שונה מסדר המילים שלעיל, כל עוד המשפט תקין מבחינה תחבירית, לדוגמה:

- סקרנות גורמת לאושר והנאה לא פעם.
- שאלות נשאלות פעמים רבות ביום על ידי ילדים.
- את ההתפתחות שלנו כבני אדם מקדמת התנהגות סקרנית.

סיווג (פעיל/סביל)

2 נק' תשובה שבה כל **שלושת** הסיווגים נכונים.

1 נק' תשובה שבה **שני** סיווגים נכונים בלבד.

0 נק' כל תשובה אחרת, לרבות תשובה שבה סיווג נכון **אחד** בלבד.

המרה

4 נק' תשובה שבה כל **שלוש** ההמרות נכונות.

2 נק' תשובה שבה **שתי** המרות נכונות בלבד.

1 נק' תשובה שבה המרה נכונה **אחת** בלבד.

0 נק' כל תשובה אחרת

בודקי המבחן החיצוני יבדקו את ההמרות **בלבד**. הם יקלידו 1 בכל אחד מהסעיפים אם התשובה נכונה, ויקלידו 0 אם התשובה אינה נכונה.

טקסט 2: האם הצמחים "שומעים"?

שאלה 8

שאלה 8

מטרת השאלה: לזהות את מטרת הכותב בכתיבת הטקסט
 הבנת הנקרא: הבנה (פרשנות והיסק)
 מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

תשובה (3)	3 נק' תשובה (2): להציג מחקר שנערך בנושא תקשורת בין בעלי חיים וצמחים
	0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 9

שאלה 9

מטרת השאלה: לזהות את כוונת הכותב (שימוש באמצעים לשוניים)
 הבנת הנקרא: הערכה ביקורתית ורפלקציה
 מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

תשובה (1)	3 נק' תשובה (4): כדי להבהיר שהשיחות האלה שונות מהשיחות שבני אדם מנהלים באמצעות מילים
	0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 10 סעיף א

שאלה 10 סעיף א

מטרת השאלה: להסיק מסקנה המשתמעת מהטקסט
 הבנת הנקרא: הבנה (פרשנות והיסק)

תשובה (4)	3 נק' תשובה (3): בשעת השקיעה
	0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 10 סעיף ב

שאלה 10 סעיף ב

מטרת השאלה: לאתר פרט מידע הכתוב בטקסט במפורש
הבנת הנקרא: איתור מידע

3 נק' התשובה עוסקת במישור החוף, לדוגמה:

- **מישור החוף שבישראל**
- **אזור מישור החוף**
- **מקומות במישור החוף**
- **מישור החוף של תל אביב** (מידע עודף שאינו שגוי)

0 נק' כל תשובה אחרת, לדוגמה:

- **חוף היט**
- **אזור החוף**
- **מישור**

שאלה 11

שאלה 11

מטרת השאלה: לארגן מחדש פרטי מידע הכתובים בטקסט במפורש
הבנת הנקרא: איתור מידע

3 נק' **כל חמשת המשפטים** ממוספרים כפי שמפורט להלן:

- 2 גרגרי אבקה נדבקים לגופם של החרקים.
- 5 הזרעים מתפזרים בסביבה.
- 1 חרקים שותים צוף.
- 4 נוצרים בפרח זרעים.
- 6 הזרעים נובטים ומתפתחים לצמחים חדשים.
- 3 החרקים מעבירים את הגרגירים לפרח אחר.

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 12

שאלה 12

מטרת השאלה: לאתר פרט מיידע הכתוב בטקסט במפורש
הבנת הנקרא: איתור מיידע

3 נק' התשובה עוסקת בכך שמטרת הניסוי הייתה לבדוק אם ריכוז הסוכר (בצוף שפרחי הצמח מייצרים)

מושפע מצליל (הזמזום שחרקים מפיקים בזמן שהם עפים בקרבת הצמחים), לדוגמה:

- **למדוק אם צלילי הזמזום משפיע על ריכוז הסוכר בצוף של פרחי נר-הליילה.**
- **לגלות אם ריכוז הצוף תלוי בצלילים שפרחים שומעים.**
- **למדוק אם יש קשר/השפעה בין ריכוז הסוכר לבין הזמזום שחרקים.**

1 נק' התשובה עוסקת בכך שמטרת הניסוי הייתה לבדוק את ההשפעה של צליל (הזמזום שחרקים מפיקים

בזמן שהם עפים בקרבת צמחים), אך אינה עוסקת בבדיקת ריכוז הסוכר בצוף, לדוגמה:

- **למדוק את ההשפעה של צלילי הזמזום של החרקים.**
- **האם צמחים מזהים צלילים**
- **לגלות על השאלה האם צמחים יכולים לשמוע ולהגיב ביציאות ומהירות לקולותיהם של מאביקים**

או:

התשובה עוסקת בכך שמטרת הניסוי הייתה לבדוק את ריכוז הסוכר (בצוף שפרחי הצמח מייצרים), אך

אינה עוסקת בצליל הזמזום, לדוגמה:

- **למדוק את ריכוז הסוכר בצוף שפרחי הצמח מייצרים**
- **הניסוי המוצג בטקסט בודק את השפעת התנאים שהצמחים נחשפו אליהם על ריכוז הסוכר בצוף**

0 נק' כל תשובה אחרת, לרבות תשובה המתייחסת למטרה הכללית של המחקר, לדוגמה:

- **מטרת הניסוי הייתה למדוק אם חרקים ופרחים יכולים לתקשר ביניהם.**
- **למדוק האם הפרחים שומעים.**
- **ריכוז הסוכר בצוף (בתשובה אין התייחסות לבדיקה).**

שאלה 13

שאלה 13

מטרת השאלה: להבין את החשיבות של בקרה בניסוי
הבנת הנקרא: הערכה ביקורתית ורפלקציה
מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

3 נק' תשובה (1): כדי לוודא שריכוז הסוכר נמדד רק בצוף שנוצר במהלך הניסוי

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 14 סעיף א

שאלה 14 סעיף א

מטרת השאלה: להסיק מסקנה ממידע המוצג בגרף
 הבנת הנקרא: הבנה (פרשנות והיסק)
 מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

תשובה (3)	תשובה (4): צלילים בתדרים מלאכותיים נמוכים גורמים לעלייה בריכוז הסוכר בצוף בהשוואה לצלילים בתדרים מלאכותיים גבוהים מאוד.	3 נק'
	כל תשובה אחרת	0 נק'

שאלה 14 סעיף ב

שאלה 14 סעיף ב

מטרת השאלה: להסיק מסקנה ממידע המוצג בגרף
 הבנת הנקרא: הבנה (פרשנות והיסק)
 מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

תשובה (2)	תשובה (3): ב-3%	3 נק'
	כל תשובה אחרת	0 נק'

שאלה 15

שאלה 15

מטרת השאלה: לזהות רכיבים התורמים למהימנות הטקסט
 הבנת הנקרא: הערכה ביקורתית ורפלקציה
 מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

תשובה (3)	תשובה (2): המקורות שעליהם מבוסס הטקסט	3 נק'
	כל תשובה אחרת	0 נק'

שאלה 16

שאלה 16

מטרת השאלה: לזהות את הנושא ואת הנושא במשפט נתון לשון

משפט 1

2 נק' זיהוי הנושא **וגם** זיהוי הנושא

הנושא: מחקר (יוצא דופן)

הנושא: פורסם

1 נק' זיהוי הנושא בלבד **או** זיהוי הנושא בלבד

0 נק' כל תשובה אחרת

משפט 2

2 נק' זיהוי הנושא **וגם** זיהוי הנושא

הנושא: החוקרים

הנושא: חשפו

1 נק' זיהוי הנושא בלבד **או** זיהוי הנושא בלבד

0 נק' כל תשובה אחרת

משפט 3

2 נק' זיהוי הנושא **וגם** זיהוי הנושא

הנושא: תוצאות (הניסוי)

הנושא: מוצגות

1 נק' זיהוי הנושא בלבד **או** זיהוי הנושא בלבד

0 נק' כל תשובה אחרת

משפט 4

2 נק' זיהוי הנושא **וגם** זיהוי הנושא

הנושא: שאלות (נוספות)

הנושא: התעוררו

1 נק' זיהוי הנושא בלבד **או** זיהוי הנושא בלבד

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 17

שאלה 17

מטרת השאלה: לזהות את הבניין של הפועל במשפט נתון לשון

4 נק' התשובה נכונה בכל **ארבעת** הסעיפים.

3 נק' התשובה נכונה ב**שלושה** סעיפים בלבד.

2 נק' התשובה נכונה ב**שני** סעיפים בלבד.

1 נק' התשובה נכונה בסעיף **אחד** בלבד.

0 נק' כל תשובה אחרת

סעיף 1	סעיף 1
ה תשובה הנכונה : תשובה (2): נפעל	ה תשובה הנכונה : תשובה (7): התפעל
תשובה שגויה : כל תשובה אחרת	תשובה שגויה : כל תשובה אחרת
סעיף 2	סעיף 2
ה תשובה הנכונה : תשובה (7): התפעל	ה תשובה הנכונה : תשובה (2): נפעל
תשובה שגויה : כל תשובה אחרת	תשובה שגויה : כל תשובה אחרת
סעיף 3	סעיף 3
ה תשובה הנכונה : תשובה (6): פועל	ה תשובה הנכונה : תשובה (1): קל (פעל)
תשובה שגויה : כל תשובה אחרת	תשובה שגויה : כל תשובה אחרת
סעיף 4	סעיף 4
ה תשובה הנכונה : תשובה (1): קל (פעל)	ה תשובה הנכונה : תשובה (6): פועל
תשובה שגויה : כל תשובה אחרת	תשובה שגויה : כל תשובה אחרת

טקסט 3: מחקרים נוספים על "שמיעה" של צמחים

שאלה 18 סעיף א

שאלה 18 סעיף א

מטרת השאלה: לאתר פרט מיזע הכתוב בטקסט במפורש
הבנת הנקרא: איתור מיזע

3 נק' התשובה עוסקת בכך שכאשר הפרחים היו עטופים (בזכוכית), לא נצפתה עלייה בריכוז הסוכר (בצוף) וגם שבפרחים שלא היו עטופים (בזכוכית) נצפתה עלייה בריכוז הסוכר (בצוף), לדוגמה:

- התוצאות הראו שכאשר הפרחים היו עטופים בזכוכית, לא נצפתה עלייה בריכוז הסוכר בצוף. לעומת זאת נצפתה עלייה בריכוז הסוכר בצוף הפרחים שלא היו עטופים בזכוכית, בדומה לתוצאות בניסויים קודמים.
- כשהפרחים היו מכוסים בזכוכית, לא הייתה עלייה בריכוז הסוכר, ופרחים שלא היו מכוסים הייתה עלייה.

1 נק' התשובה עוסקת בכך שכאשר הפרחים היו עטופים (בזכוכית), לא נצפתה עלייה בריכוז הסוכר (בצוף), אך אינה עוסקת בכך שבפרחים שלא היו עטופים (בזכוכית) נצפתה עלייה בריכוז הסוכר (בצוף), לדוגמה:

- הפרחים שהיו עטופים בזכוכית לא נצפתה עלייה בריכוז הסוכר

או

התשובה עוסקת בכך שבפרחים שלא היו עטופים (בזכוכית) נצפתה עלייה בריכוז הסוכר (בצוף), אך אינה עוסקת בכך שכאשר הפרחים היו עטופים (בזכוכית), לא נצפתה עלייה בריכוז הסוכר (בצוף), לדוגמה:

- הפרחים שלא היו עטופים היה עלייה בסוכר

0 נק' כל תשובה אחרת, לדוגמה:

- לא השתנה ריכוז הסוכר בצוף.
- תוצאת הניסוי הייתה שהפרח מתפקד כאיבר השמיעה הצמח (זוהי מסקנת הניסוי ולא תוצאת הניסוי).
- התוצאה של הניסוי הייתה שכאשר הצמחים חשופים לצלילים שמפיקים חרקים מאפיקים ישנו רטט של עלי הכותרת שלהם (התשובה מתייחסת לתוצאה של מחקר אחר, המתואר בהמשך הטקסט).
- שריכוז הסוכר היה נמוך בפרחים מכוסים ולא היה מכוסים ולא כן צמחים כן "שמיעים" (התשובה כוללת גם את מסקנת הניסוי, ולא את התוצאה בלבד).

שאלה 18 סעיף ב

שאלה 18 סעיף ב

מטרת השאלה: לאתר פרט מיידע הכתוב בטקסט במפורש

הבנת הנקרא: איתור מיידע

3 נק' התשובה עוסקת בכך שהפרח (ככל הנראה) מתפקד כאיבר השמע של הצמח, לדוגמה:

● ככל הנראה הפרח בצמח הוא החלק "שומע"

● הפרח מתפקד כאיבר השמיעה של הצמח

● הפרח הוא החלק ה"שומע" בצמחים.

0 נק' כל תשובה אחרת, לדוגמה:

● זמזום החרקים מאלף את ריכוז הסוכר בצוף.

● צמחים מתקשרים ומגיבים לאסרטים שהם מקבלים

● מסקנת הניסוי היא שפרחים שומעים דרך צלי הכותרת שלהם (התשובה מתייחסת

למסקנה של מחקר אחר, המתואר בהמשך הטקסט.)

שאלה 19

שאלה 19

מטרת השאלה: להצדיק טענה נתונה באמצעות מידע מהטקסט
הבנת הנקרא: הערכה ביקורתית ורפלקציה
מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

3 נק' התשובה כוללת ציטוט של אחד המשפטים האלה:

● (נוסף לכך הבחינו החוקרים כי) דרוש מבנה פרח שלם על מנת שתהיה עלייה משמעותית בריכוז הסוכר.

או

● בפרחים שעלי הכותרת שלהם היו פגועים או חסרים, מידת הרטט וריכוז הסוכר בצוף היו נמוכים (בהשוואה לפרחים שהמבנה שלהם שלם).

או

● שלמות המבנה שלו תורמת להעלאת ריכוז הסוכר בצוף שבפרחים.

הערה: תשובה המבוססת על אחד המשפטים האלה אך כתובה בלשון התלמיד תיחשב תשובה נכונה, לדוגמה:

● *צריק פרח שלם ולא פגום כדי שתהיה עלייה בריכוז הסוכר.*

0 נק' כל תשובה אחרת, לרבות תשובה שאינה מתייחסת לפגיעה בעלי הכותרת או לשלמותם, לדוגמה:

● *כאשר הצמחים חשופים לצלילים שמפיקים חרקים מאפיקים ישנו רטט עליו הכותרת שלהם.*

● *הדבר מצביע על כך שהחלק ה"שומע" הפרח הוא עליו הכותרת.*

● *מכאן הסיקו החוקרים שהפרח, ככל הנראה, מתפקד כאיבר השמיעה הצמח.*

● *נוסף לכך הבחינו החוקרים כי דרוש מבנה פרח שלם (התשובה אינה מסבירה מדוע נדרש מבנה פרח שלם).*

שאלה 20

שאלה 20

מטרת השאלה: לזהות את מטרת הכותב בהוספת האיורים
הבנת הנקרא: הערכה ביקורתית ורפלקציה
מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

תשובה (1)

3 נק' תשובה (2): להציג בצורה חזותית את מהלך המחקרים

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 21

שאלה 21

מטרת השאלה: לכתוב את הצורה התקינה של המספר במילים
לשון

4 נק' התשובה נכונה בכל **ארבעת** הסעיפים.

3 נק' התשובה נכונה ב**שלושה** סעיפים בלבד.

2 נק' התשובה נכונה ב**שני** סעיפים בלבד.

1 נק' התשובה נכונה בסעיף **אחד** בלבד.

0 נק' כל תשובה אחרת

משפט 1

ה**תשובה הנכונה**: מאה וחמישה

תשובה שגויה: כל תשובה אחרת

משפט 2

ה**תשובה הנכונה**: שני

תשובה שגויה: כל תשובה אחרת

משפט 3

ה**תשובה הנכונה**: שבע

תשובה שגויה: כל תשובה אחרת

משפט 4

ה**תשובה הנכונה**: עשרה

תשובה שגויה: כל תשובה אחרת

בודקי המבחן החיצוני יקלידו 1 בכל אחד מהסעיפים אם התשובה נכונה, ויקלידו 0 אם התשובה שגויה.

טקסט 4: אדריכלות בהשראת הטבע

שאלה 22

שאלה 22 מגדל טאיפיי 101 ועץ הבמבוק – סעיף א

מטרת השאלה: לאתר פרט מיזע הכתוב בטקסט במפורש
הבנת הנקרא: איתור מיזע

3 נק' התשובה עוסקת במפרקים או בחלקים זהים (הנמצאים זה על זה), לדוגמה:

● **מפרקים להיט**

הערה: תתקבל גם תשובה העוסקת בגובה (רב).

0 נק' כל תשובה אחרת, לדוגמה:

● **שניהם בטאייואן**

● **אותו ציבור החיצוני**

● **ציבור המגדל הוא בהשראת עץ הבמבוק**

שאלה 22

שאלה 22 מגדל טאיפיי 101 ועץ הבמבוק – סעיף ב

מטרת השאלה: לבצע הכללה בנוגע לפרטים הכתובים בטקסט
הבנת הנקרא: הבנה (פרשנות והיסק)

3 נק' התשובה עוסקת ביציבות של גזע עץ הבמבוק ושל מגדל טאיפיי 101 או בחוזק שלהם, לדוגמה:

● **חוזק ויציבות**

0 נק' כל תשובה אחרת, לדוגמה:

● **ציבור בהשראת הטבע**

● **גובה**

שאלה 22

שאלה 22 מגדל ג'רקין והזכוכן – סעיף א

מטרת השאלה: לאתר פרט מיזע הכתוב בטקסט במפורש
הבנת הנקרא: איתור מיזע

3 נק' התשובה עוסקת בצורה דמוית ביצה, לדוגמה:

● **נראים כמו ביצה**

0 נק' כל תשובה אחרת, לדוגמה:

● **נמצאים באיי הפיליפינים וביפן**

● **מבנה השלד החיצוני (התשובה חוזרת על הדוגמה הנתונה בשאלה).**

שאלה 22

שאלה 22 מגדל גרין והזכוכן – סעיף ב

מטרת השאלה: לבצע הכללה בנוגע לפרטים הכתובים בטקסט
הבנת הנקרא: הבנה (פרשנות והיסק)

3 נק' התשובה עוסקת בעמידות (בפני תנאי הסביבה), לדוגמה:

● צמידות

● צמידות בפני הטבא

● צמידות בפני רוחות ולרמיט (העמידות משותפת: המגדל עמיד בפני רוחות והזכוכן בפני זרמים).

הערה: תתקבל גם תשובה העוסקת בקשיחות (המבנה).

0 נק' כל תשובה אחרת, לדוגמה:

● לא צריק צמידים פנימיים (היתרון קשור למגדל, אך לא לזכוכן)

● חדירת אור (היתרון קשור למגדל, אך לא לזכוכן)

● צמידות בפני לרמיט חלקים (היתרון קשור לזכוכן, אך לא למגדל)

שאלה 23

שאלה 23

מטרת השאלה: להעריך את תוכן הטקסט בהסתמך על ידע עולם
הבנת הנקרא: הערכה ביקורתית ורפלקציה
מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

תשובה (2)

3 נק' תשובה (3): חיסכון באנרגייה חשמלית

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 24

שאלה 24

מטרת השאלה: לזהות משמעות של משקל
לשון

תשובה (3)

2 נק' תשובה (1): מקומות

0 נק' כל תשובה אחרת

מחווון בעברית לכיתה ט

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחינים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.